

31.7.19

חוזר מפמ"ר אמנות חזותית תש"פ/1

דבר המפמ"ר

מנהלים, רכזי מגמות האמנות, מורים יקרים שלום רב,

עם סיום חופשת הקיץ ובפתחה של שנת תש"פ, ברצוני לאחל לכם ולכן שנת לימודים פוריה, יצירתית ומספקת מבחינה מקצועית. בשנה החולפת הגענו להישגים רבים והשתפרנו בתחומים מגוונים: קיימנו השתלמויות מעולות שפיתחו את המשתתפים מקצועית בשיתוף מוזיאונים ומכללות לאמנות ברחבי הארץ, המשכנו בכתיבה ובפיתוח של תכניות לימודים והשקנו את תכנית הלימודים "שורשים באמנות החזותית" ואת התכנית החברתית לחטיבות הבניים. כמו כן הצגנו את עבודות התלמידים בשתי תערוכות: "דיאלוג עם אמן" במרכז לאמנויות אלמא, זכרון יעקב ותערוכת עבודות מצטיינות של תלמידי מגמות האמנות "דיאלוג בין זהויות" שהתקיימה בגלריית המדרשה הירקון 19, תל אביב.

התערוכה הייתה השנה מצויינת באופן מיוחד והקסימה את כל רואיה. העבודות שהוצגו ביטאו את יכולותיהם הגבוהות של תלמידי מגמות האמנות החזותית ברחבי הארץ וחשפו את העשייה המקצועית של התלמידים ושל המורים במגמות. צוות הפיקוח על האמנות ואני מברכות אתכם על הצטיינותכם, נהינו מאד להכיר ולעבוד עם התלמידים שנבחרו להציג בתערוכה, תודה על שיתוף פעולה שמעצים את התלמידים ואתכם כמורים מובילים, ואת תחום הדעת אמנות במערכת החינוך.

השנה הגענו לשיא של כל הזמנים במשתתפי התערוכה וכמו כן באורחים שגדשו את הגלריה בערב הפתיחה. כמות המגמות שלנו הולכת וגדלה, בשנת תשע"ט הצטרפו 28 מגמות חדשות ובתש"פ יצטרפו עוד עשרות והיד עוד נטויה. אנו מברכות את כל המצטרפים אלינו ומאחלות להם רוב הנאה וסיפוק מהוראת התכנית ומהשתתפות בפעולות המגוונות של הפיקוח על האמנות החזותית ואגף אמנויות.

ולכם מורים יקרים, אני מאחלת שנה טובה ומשמעותית, שנה של הוראה מעשירה ומהנה, שנה של יצירה והתפתחות אישית, ואל תשכחו להיות תמיד בקשר ולעקוב אחר הנעשה באתר ובפייסבוק.

שלכן/ם,

ד"ר סיגל ברקאי
מפמ"ר אמנות חזותית

אגף א' אמנויות- המזכירות הפדגוגית
העתקים:

ד"ר מירי שליסל - יו"ר המזכירות הפדגוגית
הגב' דליה פניג - סגנית יו"ר המזכירות הפדגוגית ומנהלת אגף א' לפיתוח פדגוגי
הגב' מיקי בנאי - מנהל אגף א' אמנויות
מר דוד גל - מנהל אגף הבחינות
מנהלי המחוזות

תוכן העניינים

תוכן

- 1 - ..... חוזר מפמ"ר אמנות חזותית תש"פ/1
- דבר המפמ"ר - 1 -
- 3 - ..... יעדי אגף אמנויות
- 3 - ..... התכנית השש שנתית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית באמנויות
- 4 - ..... הודעות הפיקוח על האמנות החזותית
- תיק תכניות לימודים - 4 -
- 4 - ..... התכנית החברתית בחטיבות הביניים – אגף אמנויות
- בחינת בגרות - 6 -
- 10 - ..... מאמר לקראת בחינת בגרות תש"פ
- 10 - ..... סיור במוזיאון במסגרת לימודי האמנות- שאלה בבחינת הבגרות
- 11 - ..... הנחיות לבחינה מותאמת בתולדות האמנות והבנתה
- 12 - ..... תערוכות המצטיינים השנתית של המגמות העיוניות*
- 14 - ..... ימי עיון, ימי שיא, מיזמים מיוחדים ופיתוח מקצועי
- 14 - ..... פיתוח מקצועי – הפיקוח על החינוך האמנות החזותית
- 15 - ..... חונכי סטאו' בתחום האמנות החזותית
- 16 - ..... בעלי תפקידים במטה ובמחוזות: הפיקוח על החינוך לאמנות חזותית, אגף אמנויות
- 16 - ..... מפלג וצוות ההדרכה, תש"פ
- 18 - ..... אגף אמנויות: בעלי תפקידים
- 18 - ..... חונכים באמנות החזותית
- 19 - ..... דרכי התקשרות

יעדי אגף אמנויות

Head of Pedagogical Affairs

رئيس السكرتارية التربوية

במסגרת המהלכים המשמעותיים של מנכ"ל משרד החינוך מר שמואל אבוהב, לקידום לימודי האמנויות במערכת "אמנויות סביב השעון" בחינוך הפורמלי ובתכניות המשלימות לכל שכבות הגיל, מהקדם יסודי ועד לחטיבות העליונות, אגף אמנויות בשיתוף מנהל חברה ונוער חברו יחד לחשיבה ולאיגום תכניות הלמידה והעשייה במסגרת התפתחות אישית, מעורבות חברתית והחינוך הערכי בבתי הספר.

בחט"ב יצאה לדרך התכנית החברתית החדשה "אמנויות מעצבות חברה – Art's Makers" המקדמת לימוד אמנויות בדגש על פרויקטים קבוצתיים וחברתיים בלמידה סמסטריאלית ובחתך רב גילי.

בחט"ע רכזי המעורבות והחינוך החברתי יחד עם המורים והרכזים במגמות האמנויות בתחום המוזיקה, התאטרון, המחול, האמנות החזותית הקולנוע והמדיה יקדמו למידה כישרון וצמיחה אישית בהקשר של זהות, עשייה חברתית ותרבות בקהילה.

מדצי"ם לקראת שנת הלימודים תש"פ אנו מבקשים לקדם יעד של מנהיגות והדרכה - השאיפה היא לאפשר לתלמידים ליישם את הכישרון האמנותי שלהם בתחומים השונים ולטפח שכבת מנהיגות והדרכה במסגרות חינוכיות לכל שכבות הגיל בפעילות בחוגים, במתנסים, בצהרונים, במופעי סל תרבות, בתנועת תרבות, בשעות הלימודים ובפעילויות של אחה"צ.

מסמך הסדרה לבתי ספר ייחודיים באמנויות

אגף א' אמנויות, המופקד על תחומי האמנויות במערכת החינוך, רואה לעצמו חובה להסדיר את ההכרה והתקצוב של בתי הספר לאמנויות וזאת באמצעות הבחנה בין שלושה דגמים מובהקים הבנויים באופן היררכי מהרחבה, להתמקדות ולמצוינות באמנויות. ההסדרה תשמש את מקבלי החלטות להכרה בבתי ספר לאמנויות ולתקצובם המותאם, את מנהלי בתי הספר לבחירת הדגם המתאים לבית ספרם וליישומו, ואת ההורים והתלמידים לבחירה מודעת של בית ספר המתאים לרצונותיהם ולצרכיהם. התשתית המשותפת לשלושת הדגמים תהיה לימוד שיטתי ורציף של האמנויות כחלק מתוכנית הלימודים הבית ספרית, במרחבי לימוד מתאימים, לכל שכבות הגיל ולכלל התלמידים בבית הספר. ההבדלים בין הדגמים יהיו בכמות ובאיכות של שלוש תשומות יסוד בחינוך: תוכניות הלימודים, משאבי אנוש, מתקנים ועזרי לימוד. ככלל, יוכל כל בית ספר לאפיין את הייחוד שלו בכל אחד מהדגמים. הקשר לקהילות השיוך של תלמידי בית הספר והתרומה לקהילה, בה ממוקם בית הספר, הם חלק מהותי מהגדרת בתי הספר לאמנויות ככאלה.

מסמך הסדרה – ראו [כא](#)

מצגת מדיניות – ראו [כא](#)

הודעות הפיקוח על האמנות החזותית

תיק תכניות לימודים

תיק תכניות לימודים מהווה כלי המציג תמונת מצב של כלל תוכניות הלימודים בכל שכבת גיל. הוא מאפשר לתכנן את התהליך הלימודי והחינוכי בעילות מרבית תוך כדי יצירת קשרים בין ידע, מיומנויות וערכים.

הכלי מדגים חיבורים בין היעדים הלימודיים והחינוכיים בתחומים הבאים:

ידע – העשרת עולם הידע דרך מפגש מעניין עם מושגים, רעיונות, סוגיות ודילמות בחומר הנלמד.

מיומנויות – פיתוח מיומנויות קוגניטיביות, מיומנויות תוך אישיות-רגשיות ומיומנויות בין אישיות- חברתיות באמצעות התנסויות בתחומי הדעת השונים.

ערכים ונורמות התנהגות – דיון בערכים מרכזיים והפיכתם לנורמות התנהגות בחיי היום-יום.

הכלי כולל חומרי למידה, יחידות הוראה וסרטוני הדרכה ומעודד ליזום, ליצור ולגוון את אופני הלמידה תוך כדי שימוש בכלים עכשוויים ברוח הלמידה המשמעותית.

התיק מהווה חלק מהמלך האסטרטגי לאומי רחב היקף, אשר נועד להתאים את הלמידה לאתגרי המאה ה-21.

[תיק תכניות לימודים לגילאי היסודי](#)

[תיק תכניות לימודים לחטיבת ביניים](#)

[תיק תכניות לימודים לחטיבה עליונה](#)

התכנית החברתית בחטיבות הביניים – אגף אמנויות

בשנת תשע"פ תצא לאור חוברת המרכזת את כל התכניות המוצעות למורי האמנויות בתחום החברתי במסגרת לימודי אמנויות בראייה חברתית בחטיבות הביניים.

בחוברת זו תפורסם ערכת לימוד חדשה שנכתבה עבור מורי חטיבות הביניים האמנות חזותית בשם:

"אמנות השתתפותית (Participatory Art) וארטיביזם (Artivism)"

זוהי יחידת הוראה סמסטריאלית בחתך רב-גילאי והיא מומלצת ליישום במהלך שנת הלימודים בחטיבות הביניים הן על ידי תלמידי אמנות והן על ידי כלל תלמידי בית הספר בהובלת המורה לאמנות.

מדינת ישראל

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

אנו מאחלות לכם/ן בהצלחה ומעודדות אתכן לקחת על עצמכן אתגרים חדשים ומרתקים.

נשמח אם תשתפו אותנו בצילומים ובחומרים כתובים וחזותיים מהפעלת הערכה.

תקצוב מגמות אמנות

החל משנת הלימודים תשע"ז התקבלה החלטה על הגדלת התקציב ללימודי אמנויות בחטיבה העליונה ויצירת מסלולי תקצוב חדשים. לימודי האמנות החזותית נכללים במסגרת "מגמות מדעיות-עיוניות" ולא כפי שהיה בעבר. "מגמת אמנות חזותית", מס' 4013, תתוקצב על פי אישור מפמ"ר. אי לכך יש להגיש בכל שנה למפמ"ר בקשת תקצוב לפי מצבת תלמידים החל מכיתה י'.

להלן קישורים בנושא:

[תקצוב חדש ומעודכן של מסלולי לימוד אמנויות בחטיבה העליונה](#)

[אתר מינהל כלכלה ותקציבים, שעות תקן לתלמיד לתשע"ח](#)

[קישור לעידכון פרטי מגמה ודווח מצבת תלמידים](#)

רח' השלושה 2 חדר 539 * תל-אביב 61092

073-3936535 ☎

E-Mail: sigalba@education.gov.il

תחום הדעת - אמנות חזותית, מספר יחידות הלימוד - 5

סמל המגמה: 4013

תחום הדעת – אמנות חזותית, מספר יחידות הלימוד- 5

הבחנות עיונית 50%	הבחנות מעשית 50%
<p>שאלון בכתב "תולדות האמנות והבנתה" 70%</p> <p>(כולל שתי שאלות על פרויקטים מעשיים בסדנה: "דיאלוג עם אמן", "אוצרות תערוכה")</p>	<p>פרויקט גמר 60% (מעשי)</p> <p>(מחונן מפורט באתר מפמ"ר)</p>
<p>ציון הגשה 30%</p> <p>(שנתי + תפקוד)</p>	<p>שתי הערכות חלופיות 40% (עיוני)</p> <p>("חקר אמן", "חקר תערוכה" או אחרות)</p>

בחינת הבגרות התשע"ט תהיה על פי [תכנית הלימודים שיצאה לאור בשנת תשע"ה](#). כאן

היא תהיה מורכבת [ממתווה הרפורמה ללמידה משמעותית](#).

עיקרי החידושים על סמך התוכנית:

למידת חקר ולמידה מבוססת פרויקטים בכיתה י' ויא' (מחקר אמן/ דיאלוג עם אמן, מחקר תערוכה / אוצרות תערוכה).

צימצום נושאי הלימוד בכיתה, כפי שהם מופיעים התוכנית הלימודים. להלן היקף הנושאים המעודכן מתוכנית הלימודים תשע"ה:

נושאים בהערכה בית ספרית (50%) (30% מעשי + 20% עיוני)	נושאים בהערכה חיצונית (50%) (70% ציון בחינה, 30% ציון שנתי)	פרקים/ נושאים שירדו בתהליך ההלימה
30% פרויקט הגמר- תערוכת הבגרות. 20% שתי הערכות חלופיות עיוניות.	<p>פרק להתבונן, לחוות, להבין ולפרש – נשאר בשלמותו</p> <p>פרק דרכי התבוננות במציאות וייצוגה – ירדו הנושאים המפורטים בעמודה הימנית.</p> <p>פרק יצירה-אמן-חברה - ירדו הנושאים המפורטים בעמודה הימנית.</p> <p>פרק מסורת וחדשנות – ירדו הנושאים המפורטים בעמודה הימנית.</p> <p>פרקי העמקה בתקופה – ירדו הנושאים המפורטים בעמודה הימנית.</p> <p>"אמנות בהקשרים שונים" - במקום השעות שהושמטו בלמידה פרונטלית, יש ללמד 40 שעות בכיתה י' (כולל</p>	<p>בפרק: דרכי התבוננות במציאות וייצוגה (60 שעות) יש להוריד 20 שעות.</p> <p>תת נושאים:</p> <ul style="list-style-type: none"> * מאובייקטיבי לסובייקטיבי * מהפכת הצילום והעין התמימה * היבטים יצירתיים, רגשיים, שכלתניים וסגנוניים המשפיעים על האמן * האמנות בחזקת "תכנית ריאליטי" - החיים כאמנות. <p>בפרק: יצירה-אמן-חברה (60שעות) יש להוריד 20 שעות.</p> <p>תת נושאים:</p> <ul style="list-style-type: none"> * האמן כאוונגרד * האמן כגיבור תרבות. <p>* שינויים במוסד הפטרונות: פטרונות דתית,</p>

	<p>הנחיה אישית וייעוץ לתלמיד) בלמידה חלופית – חקר/ PBL, בנושאים: "דיאלוג עם אמן" (סדנאי) ו"חקר אמן" (עיוני). *<u>יועץ בשאלה בבחינת הבגרות.</u> במקום השעות שהושמטו בלמידה פרונטלית, יש ללמד 40 שעות בכתה יא' (כולל הנחיה אישית וייעוץ לתלמיד) בלמידה חלופית – חקר/ PBL, בנושאים: "אוצרות תערוכה" (סדנאי) ו"חקר תערוכה" (עיוני). *<u>יועץ בשאלה בבחינת הבגרות.</u></p>	<p>ציבורית, שלטונית, פרטית. בפרק: מסורת וחדשנות (60 שעות) יש להוריד 20 שעות תת נושאים. * מהאמן האידיבידואליסט ל"מות המחבר". * פריצת הגבולות בין תחומי אמנות שונים (אמנות בין-תחומית) בין היוצר ליצירה ובין האמן לקהלו. בפרק: <u>העמקה בתקופה</u> תת נושאים: יש להוריד 20 שעות * אמנות ימי הביניים * אמנות האיסלאם (לא חובה) בתת-נושא: <u>אמנות העת העתיקה</u> מתוך 49 מושגים, חובה ללמד רק 27. ירד הנושא לדיון: המורשת הקלאסית כמקור השראה לאמנות ולאדריכלות המערבית. בתת-נושא : <u>אמנות הרנסנס</u> מתוך 21 מושגים, חובה ללמד רק 16. (בצבע שחור בהלימה תשע"ה) ירד הנושא לדיון: השאיפה לתיאור הנכון בארצות השפלה.</p>
--	---	--

		<p><u>בתת נושא: אמנות הבארוק</u></p> <p>ירדו הנושאים לדיון:</p> <p>* דימויים דתיים בהשפעת הרפורמציה והקונטרה-רפורמציה.</p> <p>* ריאליזם והצגת דמויות ממעמד נמוך.</p> <p>* הפטרונות כגורם משפיע על עולם הדימויים ועל הסגנון.</p> <p><u>בתת נושא: אמנות יהודית-תרבות חזותית</u></p> <p>מתוך 8 נושאי מבוא, ירדו 3</p> <p>מתוך 36 מושגים, חובה ללמד 19.</p>
--	--	---

מספרי השאלונים באמנות חזותית ודרך הגשת ציונים

מספר שאלון ראשי: הוא 050-580

מספר שאלון בחינת הבגרות החיצונית "תולדות האמנות והבנתה" 050381

מספר השאלון לציון הפנימי הבית ספרי הערכה חלופית 050-283, הוא נקלט כטופס 9545 במבסנט.

* בנוסף לדיווח הציון במערכת המחשוב הבית ספרית (מבסנט), ימולא על ידי המורה המעשי בבית הספר טופס מס' 9588 –וישלח למרב"ד לגמול כספי עבור הערכת פרויקט הגמר.

ציונים הניתנים ע"י המורה העיוני

א. הוראת הנושאים כפי שהם מופיעים בטבלה נ"ל – טבלה המעדכנת את תוכנית הלימודים מתשע"ה-לקראת בחינה חיצונית תולדות האמנות והבנתה שאלון 050381

ב. ציון הגשה

א. הנחיית תלמידים בכתיבת שתי *עבודות חקר:

חקר אמן

חקר תערוכה

(או אחר)*

ב. שתי עבודות אלו מהוות 20% מהערכה החלופית ציון פנימי שאלון 050283

ציונים הניתנים ע"י מורה הסדנה

הנחייה דיאלוג עם אמן

הנחייה אוצרות תערוכה (בהתאמה לעבודות החקר בנושאים אלו במסגרת הלימוד העיוני)

כחלק מתהליך הלימודים בסדנה. יש לתעד בצילומים את העבודות, ולהדפיס בצבע על נייר A4. צילומים אלו יובאו על ידי התלמידים לקראת בחינה חיצונית תולדות האמנות והבנתה שאלון 050381

*צילום היצירה דיאלוג עם אמן ילווה בכיתוב ובו מדיום, טכניקה וגודל.

**צילום מרחב התערוכה ילווה בכיתוב עם שם התערוכה וציון המקום שבו נתלתה, לדוגמא; " מרחב ישראלי, גלריה הירקון 19 תל אביב/ או תיאור החלל שנבנה בדגם/ וירטואלי. כמו כן יש לציין את מספר העבודות התערוכה (מינימום 6) ואת שמות האמנים שהשתתפו.

* הצילומים יצורפו למחברת בחינת הבגרות באם ענה התלמיד על השאלה המתאימה. בחזית הדף תודבק מדבקת זיהוי שתינתן לתלמיד בבואו לבחינה.

הנחיית תלמידים לקראת פרוייקט גמר, הערכת פרוייקט גמר.

תהליך הערכה זה הוא 30% מההערכה החלופית ציון פנימי שאלון 050283

חלוקת הציון בטופס זה על פי [המחונן שמופיע שבאתר המפמ"ר](#)

הציון הסופי של 5 יח"ל ב- "אמנות חזותית" הוא ממוצע משוקלל של שני אירועי הערכה אלו.

מאמר לקראת בחינת בגרות תש"פ

המאמר לבחינת הבגרות לשנת תש"פ הוא מאמר חדש שזוהי השנה הראשונה ללמידתו.

המאמר "[אוצרות היא קיר ותשוקה](#)" מאת ד"ר גדעון עפרת, ישמש הן להקניית תכנים באוצרות במסגרת ההערכה החלופית והן כמאמר לקראת בחינת הבגרות. זהו מאמר מרתק וקל לקריאה ואנו ממליצים לכן להכין היטב את החומר ולפתח ממנו מצגות שיסכמו את עיקרי הדברים. נשמח אם תשתפו אותנו ונוכל לפרסם את המצגות שלכן ב"מאגר חומרי ההוראה" באתר המפמ"ר.

סיור במוזיאון במסגרת לימודי האמנות- שאלה בבחינת הבגרות

שימו לב! על התלמידים לצאת לסיור אחד לפחות בכל שנה למוזיאון.

בבחינת הבגרות יש להתייחס רק לביקורים בתערוכות שנערכו במוזיאונים בישראל, המפורטים להלן:

מוזיאון הנגב לאמנות, באר שבע.

מוזיאון אשדוד לאמנות - מרכז מונארט.

מדינת ישראל

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

מוזיאון ישראל, ירושלים (כולל בית אנה טיכו).

מוזיאון פתח תקוה לאמנות.

מוזיאון תל אביב לאמנות.

מוזיאון הרצליה לאמנות עכשווית.

מוזיאון ינקו דאדא, עין הוד.

מוזיאון חיפה לאמנות.

המשכן לאמנות עין חרוד.

המוזיאונים הפתוחים במרכזי התעשייה בתפן, עומר, תל חי.

מוזיאון על התפר, ירושלים

מוזיאון ארץ ישראל, תל אביב

בנוסף יוכרו:

גלריות אוניברסיטאיות (חיפה, תל אביב, באר שבע וכד') המקיימות תערוכות עם אוצר וקטלוג.

גלריות מוכרות וותיקות בתל אביב: גורדון, רוזנפלד, שלוש, ג'ולי מ., גבעון, דביר, נגא.

גלריות של מרכזי אמנות וסמינרים, תערוכות עם אוצר וקטלוג, כגון: המרכז לאמנות עכשווית בקלישר 5, בית בנימיני, הגלריה באורנים וכד'.

גלריות ממוסדות בקיבוצים העורכות תערוכות עם אוצר וקטלוג: כברי, לוחמי הגטאות, בארי, נחשון וכד'.

גלריות עירוניות מבוססות המציגות תערוכות עם אוצר וקטלוג (לדוגמה הגלריה העירונית בכפר סבא).

הנחיות לבחינה מותאמת בתולדות האמנות והבנתה

מבחינה הבגרות המותאמת בתולדות האמנות והבנתה **יכללו את כל חומר הלמידה בבחינת הבגרות**.
הבחירה המתאפשרת בבחינה המותאמת, לא מורידה מחומר הלימוד לבחינה. להלן מבנה בחינה מותאמת:

פרק ראשון: התבוננות ביצירת אמנות התלמיד יענה על שתי שאלות, הניקוד הוא עשרים נקודות לכל שאלה = ארבעים נקודות.

פרק שני: נקודות המוצא - התלמיד יענה על שאלה אחת, הניקוד הוא עשרים נקודות. (השאלות החדשות החל בשנת תשע"ז לא חובה עבור תלמידים מותאמים)

פרק שלישי: אמנות בהקשרים שונים, התלמיד יענה על שאלה אחת, הניקוד הוא עשרים נקודות (השאלות החדשות החל בשנת תשע"ז לא חובה עבור תלמידים מותאמים).

פרק רביעי: העמקה בתקופה, התלמיד יענה על שאלה אחת, הניקוד הוא עשרים נקודות.

סה"כ חמש שאלות = 100%.

רח' השלושה 2 חדר 539 * תל-אביב 61092

073-3936535 ☎

E-Mail: sigalba@education.gov.il

מדינת ישראל

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

עבודות גמר באמנות חזותית – 5 יח"ל

עבודת גמר היא התנסות חווייתית שבמהלכה מתעמק התלמיד וחוקר סוגיה מסוימת המקשרת בין אמן/ים ו/או יצירות לבין שאלת מחקר המעסיקה אותו. אין להתמקד בעבודות הגמר בסקירה היסטורית, אלא בפיתוח חשיבה עצמאית, פרשנית וביקורתית ביחס לסוגיה הנידונה ובניסוחה בעברית תקינה ורצויה אף עשירה. עבודת הגמר באמנות תואמת בהיקפה ובמידת ההעמקה שלה ללימוד ברמה של 5 יחידות לימוד. על התלמיד המכין עבודה

להשקיע בהכנתה כ- 360 שעות. זוהי הזדמנות עבורנו להעניק לתלמידינו כלים איכותיים ללמידה ולחשיבה שילוו אותם בעתיד בלימודיהם האקדמיים ובמהלך הקריירה. דרך זו משקפת את מגמת ההעמקה והמצוינות

המאפיינת את לימודי האמנות החזותית במסגרת המסלולים המוגברים לבגרות. מומלץ לאפשר לתלמידים מוכשרים המגלים עניין ויכולת במחקר ובכתיבה עיוניים לעשות את עבודת הגמר בנוסף לבחינת הבגרות הרגילה.

חוברת הכוללת הנחיות והדרכה לביצוע עבודת גמר באמנות מפורסמת כמצגת באתר המפמ"ר תחת קטגוריה: ["עבודות גמר"](#)

[אנא עיינו בה לעומק לפני תחילת העבודה עם התלמידים.](#)

בנוסף, מופיעות באתר "עבודות הגמר" [הנחיות מפורטות להגשת עבודת גמר באמנות חזותית.](#)

אנא בקרו גם באתר זה והקפידו על מילוי ההנחיות.

תלמיד המבקש שעבודת הגמר שלו תוכר כעבודת גמר צמודה באמנות, ברמה של 5 יחידות לימוד, כלומר, כזו הממירה את בחינת הבגרות במקצוע זה - חייב ללמוד אמנות בבית ספרו, ברמה של 5 יחידות לימוד, במשך שלוש שנים (מכתה י' - יב').

עבודת חקר יכולה להיות עבודה עיונית או עבודה משולבת שיש בה בנוסף היבט מעשי יצירתי, בכל מקרה על התלמיד ללוות את עבודתו בכתיבה עיונית.

תערוכות המצטיינים השנתית של המגמות העיוניות*

*שימו לב לשינויים ולחידושים

השתתפות תלמידים ממגמות האמנות מכל רחבי הארץ בתערוכות ארציות חשובה על מנת לחזק את החינוך לאמנות בתיכונים ולאפשר במה ליצירתם המגוונת, העשירה ומרתקת של התלמידות והתלמידים. תערוכות אלה מעצימות את התלמידים והמורים ומאפשרות במה לעשייה הנפלאה המתרחשת במגמות האמנות החזותית ברחבי הארץ.

השנה נקיים מספר פרויקטים חדשים ונחלק את התערוכות באופן שונה מבעבר:

תערוכת מצטייני מגמות האמנות

התערוכה הארצית המסורתית של הבוגרים המצטיינים ממגמות האמנות העיוניות תתקיים גם השנה בגלריה "המדרשה לאמנות – הירקון 19", בתל אביב. התערוכה תפתח ביוני 2020. אנא שמרו עבודות

רח' השלושה 2 חדר 539 * תל-אביב 61092

073-3936535 ☎

E-Mail: sigalba@education.gov.il

מדינת ישראל

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

טובות לתערוכה. לשמחתנו הגדולה הצטרפו ומצטרפות אלינו מגמות אמנות רבות שבחרות בתכנית העיונית עבור לימודי הבגרות באמנות. מסיבה זו כמות התלמידים המגישים עבודות לתחרות גדלה מדי שנה. אם בתחילת הדרך היו כ-50 מגמות אמנות הרי שהשנה אנו צופים שכ-140 מגמות ילמדו בתכנית שלנו. חשוב לנו לשמור על המסורת של תערוכת המצטיינים ובד בבד לשמור על רמת עבודות גבוהה. מסיבות אלו יהיה המיון בשנה הבאה קפדני במיוחד והזוכים ישקפו שכבה מצומצמת של מצטיינים ברמה הגבוהה ביותר.

שימו לב! רק כ-50 תלמידים מצטיינים ייבחרו לתערוכה זו מכל רחבי הארץ. לא כל בית ספר שיגיש תלמיד יהיה מיוצג. אנו מבקשות כבר עכשיו את הבנתכם ותרומתכם להעלאת הרמה של התערוכה. הבחירה תעשה באמצעות ועדה מקצועית וציבורית של אנשי מקצוע בעקבות הקול הקורא. שמות חברי הועדה יפורסמו ברבים וכמו כן לוח הזמנים המדויק עד להקמת התערוכה.

חשוב!

* **עבודות שלא יוגשו בזמן או לא יעמדו בכללי ההגשה ובלוחות הזמנים יידחו על הסף. לא ייענו שום בקשות מיוחדות ואנו מבקשים לא להפעיל לחצים על חברי הועדה ועל צוות הפיקוח. זוהי פעולה המנוגדת להוגנות הבסיסית ולהתנהלות המשפטית שאנו מחוייבים אליה במשרד החינוך. תערוכה זו היא דרך להעצמת תלמידים מוכשרים במיוחד ללא פניות וללא אפליות מכל המגדרים, המגזרים והמיקומים הגיאוגרפיים.**

* **העבודות ישפטו באופן אנונימי על סמך איכות היצירה בלבד!**

אנו מעודדות אתכם להניע את תלמידיכם ליצירה מושקעת ואיכותית שתשתקף בעבודות הזוכות בתערוכה של שנת תש"פ.

התערוכה במרכז אלמא לאמנויות מאי 2020

תערוכה זו משנה השנה את פניה. היא הופכת ל:

תחרות ארצית לתמידי כיתות י' ויא' המצטיירים בסגנון הריאליסטי-פיגורטיבי.

האמנות הישראלית העכשווית מייצרת אמנים היפר-ריאליסטיים ופיגורטיביים איכותיים ביותר, כפי שניתן היה לראות לאחרונה בתערוכה של 10 שנים לפרס שיף שהתקיימה במוזיאון תל אביב. זהו תחום המשלב ראייה עכשווית ואף ביקורתית לעיתים של המציאות עם טכניקות מסורתיות ועתיקות. זוהי הרפתקה חדשה שאנו מקווים שתקדם את התחום בארץ ותוביל למצויינות וללמידה מעמיקה של טכניקות וחומרים ייחודיים ומסורתיים בתחום הדו-ממד.

בסוף חודש ינואר יצא קול קורא המזמין תלמידים ומורים להגיש תיק עבודות לתחרות. הקריטריונים לבחירת התלמידים יפורסמו מראש בקול הקורא ויכללו, מעבר ליכולות טכניות, גם עידון ותחכום באופני המבע וביטוי של יצירתיות וחשיבה ביקורתית.

תלמידים שייבחרו להשתתף יוזמנו למרכז אלמא בשבוע השלישי של חודש מאי ליום סדנה עם אחד/ת מהמורים-אמנים האיכותיים בארץ בתחום הציור הריאליסטי. הם יעבדו במקום במשך כל היום בסדנאות רישום וציור בצבע. בערבו של אותו יום תתקיים תערוכה מהעבודות שנוצרו בסדנה - אליה יוזמנו אורחים, מורים, חברים ומשפחות.

רח' השלושה 2 חדר 539 * תל-אביב 61092

073-3936535 ☎

E-Mail: sigalba@education.gov.il

מדינת ישראל

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

חבר שופטים אשר יכלול 3 אמנים/ות בולטים בתחום הציור הריאליסטי ישפוט את העבודות והתלמידים שיזכו במקומות הראשונים יזכו בפרסים.

ימי עיון, ימי שיא, מיזמים מיוחדים ופיתוח מקצועי

שיתופי פעולה	יעדים	נושא / מועד
במוזיאון הרצליה בחודש נובמבר	אירוע פתיחת שנה למורי האמנות החזותית	יום עיון למורי מגמות האמנות החזותית
במרכז אלמא בזכרון יעקב, אגף אמנויות בחודש מאי	סדנה עם מורים-אמנים ותחרות	תחרות ציור ורישום ריאליסטי- פיגורטיבי
מכללת בית ברל, המדרשה לאמנות, גלריית הירקון 19 בחודש יוני	עבודות פרוייקט גמר מצטיינות	תערוכת מצטיינים, מגמות האמנות החזותית
קשרי חוץ משרד חינוך	הגשת עבודות מתחום האמנות החזותית בנושא צ'כיה	פרוייקט "צמח" תחרות בנושא צ'כיה בהשתתפות תלמידים מתחום האמנות החזותית
שגרירות ישראל בטוקיו	הגשת עבודות נבחרות לייצוג ילדי ישראל בתערוכה עולמית בטוקיו	תחרות עבודות תלמידי אמנות לתערוכה עולמית המתקיימת ביפן
בחודש פברואר	ערב עיון במוזיאון לאמנות האסלאם	כנס השקת תכנית לימודים באמנות האסלאם לתיכון
ייתקיים בחודש יוני	אירוע סיכום שנה למורי האמנות החזותית בארץ	יום עיון לסיכום שנת הלימודים: "כלים להוראת אמנות"

פיתוח מקצועי – הפיקוח על החינוך האמנות החזותית

רח' השלושה 2 חדר 539 * תל-אביב 61092

073-3936535 ☎

E-Mail: sigalba@education.gov.il

אמנות וחברה שנתית במהלך שנת הלימודים תשע"ט יתקיימו, כבכל שנה, מגוון השתלמויות וימי עיון למורים לאמנות מטעם המפמ"ר ובמחוזות השונים. פרסומים בנוגע להשתלמויות, כנסים וימי עיון מופיעים באופן שוטף [באתר המפמ"ר](#) ובדף הפייסבוק: "[אמנות משרד החינוך](#)" - נא עקבו והיכנסו באופן קבוע על מנת להתעדכן.

התכנית המלאה תפורסם בהמשך [באתר המפמ"ר](#)

שם ההשתלמות	מדריכה אחראית	אופי ההשתלמות וסך השעות
"ברוכים הבאים למשפחה" מורים חדשים במגמות אמנות חזותית	אורלי עמיקם, שרון שפלן לזר	השתלמות למורים חדשים שהצטרפו להוראה בחט"ע במגמות אמנות חזותית הכרות עם תוכניות לימודים ודרכי הוראה
השתלמות החגים – "אמנות וחברה" בשיתוף גרעיני תרבות ומוזיאון ישראל	שרון תירוש	תתקיים בחגים בירושלים
מורים יוצרים: טכניקות יצירה	מיכל בנדרסקי	במדרשה לאמנות בית ברל
השתלמות "דימוי מול מציאות" – ציור פיגורטיבי-ריאליסטי	שרון תירוש	הודעה בהמשך
אמנות ודת: באסלאם ביהדות, ובנצרות	שרון תירוש	במוזיאון לאמנות האסלאם, ירושלים
פדגוגיה דיגיטאלית ואמנות חזותית	שרון תירוש	שלושה ימים מרוכזים בשלומי
השתלמות למורי סדנה חט"ע	שרון שפלן לזר	השתלמות מקוונת
תיאוריה וחקר בהוראת האמנות העיונית, חט"ע	אורלי עמיקם	השתלמות מקוונת
הכשרת חונכים באמנויות	לנה בר מאיר יעל מירו	60 שעות אופק חדש ועוז לתמורה (יפתח בהתאם לביקוש בלבד)

חונכי סטאז' בתחום האמנות החזותית

מדינת ישראל

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

החל משנת הלימודים תשע"ח נכנס לתוקפו תפקיד החונך, לטובת קליטה מיטבית של מתמחים ומורים חדשים במערכת החינוך. החל משנה זו התשע"ט, רק חונכים בפועל בלבד רשאים להצטרף לקורס הכשרה המוכר לקידום מקצועי בהתאם לדרגתם:

חונך - קורס בסיס 60 ש"ש. חונכי סטאז' חדשים חייבים בקורס זה.

חונך מומחה – קורס 30 ש"ש

חונך בכיר – קורס 30 ש"ש

משנה זו התשע"ט, התגמול הוסדר גם ברפורמת "עוז לתמורה".

התגמול מהווה חלק מהשכר הפנסיוני בהתאם ליחס הבא:

מתמחה אחד 2.4% גמול מהשכר המשולב

2 מתמחים 4.8% מהשכר המשולב

3 מתמחים 7.2% מהשכר המשולב

מורים המבקשים לחנוך מתמחים בשנה"ל תשע"ט:

יש לוודא קיום התנאים הנדרשים למילוי תפקיד חונך המופיעים ב[חוזר מנכ"ל](#) (5.2.9)

* שימו לב - לסעיף ב' קיימת החרגה באמנויות

מוזמנים להיכנס [לאתר אגף הסטאז'](#)

בעלי תפקידים במטה ובמחוזות: הפיקוח על החינוך לאמנות חזותית, אגף אמנויות

מפמ"ר וצוות ההדרכה, תש"פ

תפקיד	שם	כתובת ומייל	טל עבודה
מפמ"ר	ד"ר סיגל ברקאי	משרד החינוך השלושה 2, ת"א	050-6282029
מחוז צפון	אירית חן טובי	משרד החינוך, בית הממשלה, נצרת עלית 17105 irittoby@gmail.com	4231644-054

רח' השלושה 2 חדר 539 * תל-אביב 61092

073-3936535 ☎

E-Mail: sigalba@education.gov.il

04-8353754 054-4665988 04-8353714	משרד החינוך קריית הממשלה, בניין ב', פל"ים 15 א, חיפה 33095	סיון שמעוני	מחוז חיפה
03-6896657	משרד החינוך השלושה 2, ת"א 61029	שבי ערבה	מחוז מרכז
02-5601763 050-6288974	משרד החינוך כנפי נשרים 22, ירושלים grosmanp@zahav.net.il 91911 anatrozenbaum@gmail.com 050-9705584	דן גרוסמן המדריכה לאמנות: ענת רוזנבאום	מחוז ירושלים
03-6896249 054-6558588	משרד החינוך השלושה 2, ת"א michales@education.gov.il 61029	מיכל אשל	מחוז תל אביב
3935557-073 5939002-050	משרד החינוך, קריית הממשלה, התקוה 4, ב"ש 84893 michalle@education.gov.il	מיכל לוי	מחוז דרום
052-2555997	משרד החינוך השלושה 2, ת"א orly.amikam@gmail.com 91911	אורלי עמיקם	ארצי- חטיבה עליונה
5253383-053	משרד החינוך השלושה 2, ת"א 91911 michal311@gmail.com	מיכל בנדרסקי	ארצי - חטיבת ביניים
6400469-050	משרד החינוך השלושה 2, ת"א slsharon199@gmail.com 91911	שרון שפלן לזר	ארצי- סדנה חטיבה עליונה
yaelieart@gmail.com	משרד החינוך דבורה הנביאה 2, ירושלים 91911	יעלי וורצמן	המחוז החרדי

מדינת ישראל

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

5253383-053	משרד החינוך השלושה 2, ת"א 91911 michal311@gmail.com	מיכל בנדרסקי אחראית אתר ופייסבוק	ארצי - פיתוח חשיבה ומדיה דיגיטלית
3648358-052	משרד החינוך השלושה 2, ת"א 91911 Tiroshh012@gmail.com	שרון תירוש	מדריכה - ארצית - השתלמויות ופיתוח מקצועי
0545886996	משרד החינוך השלושה 2, ת"א 91911 litalarielly@gmail.com	ליטל אריאלי- עקיבא	מדריכה לקולות קוראים, התכנית החברתית

אגף אמנויות: [בעלי תפקידים](#)

חונכים באמנות החזותית

טלפון	עיר-מחוז	שם	
053-4826203	נתניה-חדרה	oragrant@gmail.com	אורה גרנט
050-6353429		Amal_hellow@yahoo.com	אמאל חילו
050-4757504	שוהם	bilhal29@walla.com	בלהה פישלר
050-5755650	אלקנה	gilakofman@gmail.com	גילה קופמן
052-3599138		Schefler61@012.net.il	חגית שפלר
054-5600203	רמלה	yayafilan@gmail.com	יעל פיבק

רח' השלושה 2 חדר 539 * תל-אביב 61092

073-3936535 ☎

E-Mail: sigalba@education.gov.il

מדינת ישראל

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

050-8884990		doritcon@gmail.com	נהן דורית	
08-9469280		yoav.barak@weizmann.ac.il	לילך ברק	
052-299041	חיפה	limorvander@gmail.com	לימור דימנד-ונדר	
054-2233705	ת"א	moran.lubetkin@gmail.com	מורן לובטקין	
050-5903770		nellyhof@post.tau.ac.il	נלי הופמן	
050-7898786	דרום	eynatya@walla.com	עינת ינאי	
052-2228501		Netta-z@netvision.net.il	ענת שלובסקי	
054-6200620		Havik1@walla.com	קלצ'ילסקי חבי	
052-8309235	ת"א	rabesky@gmail.com	רבסקי יוליה	

דרכי התקשרות

במהלך השנה מתפרסמות הודעות חשובות בנושאים שונים הקשורים באופן ישיר להוראת המקצוע. המידע מתפרסם באתרים של משרד החינוך ובאתרים אחרים, וכן מופץ מידע ומתנהל שיח ברשימת התפוצה בדואר האלקטרוני כמפורט להלן:

[אתר מפמ"ר אמנות חזותית משרד החינוך](#)

[אמנות משרד החינוך - דף הפייסבוק](#)

[אתר אגף אמנויות משרד החינוך](#)

[אתר המזכירות הפדגוגית משרד החינוך](#)

רח' השלושה 2 חדר 539 * תל-אביב 61092

073-3936535 ☎

E-Mail: sigalba@education.gov.il